

HÉRAKLÉSZ
PROGRAM
ÉVES BESZÁMOLÓ
2010

Budapest, 2010. december

A **Héraklész Bajnok Program (továbbiakban: Bajnok Program)** 2001-től sikeresen támogatja a legtehetségesebb 13-18 éves korú sportolók folyamatos felkészítését. A Bajnok Program jól definiálható szakmai feladata szerint a felnőtt kor küszöbére olyan versenyzőket kell felnevelnünk, akik elérik a korosztályos nemzetközi színvonalat. Ennek hiányában nem képzelhető el a felnőtt nemzetközi élmezőnyben való eredményes szereplés. Ezt a feladatot az egyéni sportteljesítmény növekedésének szenzitív időszakában, a 14-18 éves kor között lehet a leghatékonyabban megvalósítani. Ennek elérése érdekében ebben a korosztályban kiemelt feladat a rendszeres, folyamatos képzést biztosító edzőtáborok és kerettedzések biztosítása.

A Bajnok Programból kikerülő sportolók további foglalkoztatását a **Héraklész Csillag Program (továbbiakban: Csillag Program)** biztosítja. A Csillag Programban 2006 januárjától olyan munkaformák jelentek meg, melyek legfeljebb 23 éves korig biztosítják a további rendszeres felkészítést, a nemzetközi versenyeztetést, de egyben a sportolói egzisztenciateremtés feltételeit is.

A **Csillag Program** működtetése során sok vonatkozásban a Bajnok Programban már bevált finanszírozási gyakorlat került alkalmazásra:

- Éves szakmai program és költségvetési keret meghatározása és követése.
- Kizárólag a kijelölt sportolói keret támogatása.
- A program alapján a szövetségek által kért szolgáltatásokat a Nemzeti Sport Intézet (továbbiakban: NSI) rendeli meg és a beérkező számlákat is az NSI egyenlíti ki.

A két program közötti lényeges eltérés ugyanakkor, hogy a Csillag Program a sportolók eredményes felkészítését szolgáló, a szövetségek, illetve a kijelölt szakemberek által fontosnak ítélt bármely feladatot, illetve szolgáltatást finanszírozhatta. A legtöbb sportágban (különösen az egyéni sportágokban) erősen differenciált, egyénre bontott programok és költségvetések készültek.

A rendelkezésre álló kereteket legnagyobb arányban nemzetközi versenyeztetésre, edzőtáborozásra és központi edzésekre fordították. A rugalmas, széles körű felhasználási lehetőséget kihasználva azonban többek között felszerelésre, étkezésre és táplálék-kiegészítőkre, különböző szakemberek időszakos díjazására (pl.: masszőr, orvos, pszichológus) is igényeltek támogatást a szövetségek.

A korábbi évek kedvező gyakorlatát követve az évenkénti, bázist jelentő költségvetési támogatáson túl a sportkormányzat 2009-ben is a biztosított egyedi többlet támogatást a Héraklész Programokra. A jelentősen megnövekedett forrásokra támaszkodva hosszas és többszöri egyeztetést követően 2009 szeptemberétől 2010 szeptemberéig terjedő időszakra vonatkozóan indult el a **Héraklész London Program (továbbiakban: London Program)**.

A London Program azoknak a legtehetségesebb fiatal sportolóknak a kiemelt támogatását biztosította, akik a korosztályos világversenyeken nyújtott teljesítményük alapján a londoni olimpiai részvétel kivívásáért is eséllyel indulhatnak harcba. Az új program elindításáról, céljairól és tervezett működéséről levélben kaptak értesítést az érintett sportszövetségek, majd többszöri személyes egyeztetésre is sor került.

Az egyeztetések során az alábbi elvek kerültek érvényesítésre:

- A programba azok a fiatal sportolók kerülhettek be, akik tagjai a Bajnok-, vagy a Csillag Programnak, akik mentális és fizikai képességeik, eddigi eredményeik, egészségi állapotuk, motiváltságuk és életkörülményeik alapján esélyesek a 2012. évi Nyári Londoni Olimpiai Játékok kvalifikációs versenyének sikeres megvívására, illetve az eredményes olimpiai szereplésre.
- A sportolókra a sportági szakszövetségek részletes indoklással tehettek javaslatot. Az egyéni sportágak eddigi eredményessége, illetve a pekingi olimpia sportágankénti résztvevői és pontszerzői alapján, mintegy 100 fős keret került kialakításra.
- A kiválasztott sportolók számára három éves, illetve a kvalifikációs versenyek megkezdéséig tartó menedzselési folyamatot kellett megtervezni.
- A három éves ciklus első időszakában az eredményességi kényszer oldása, csökkentése mellett az alapozásra, a sokoldalú képességfejlesztésre hívtuk fel az edzők figyelmét.
- A sportolók három éves menedzselési tervébe a képességek és a versenyeredmények konkrét időponthoz, vagy időtartamhoz köthető szintjeit kellett beépíteni, melyek monitorozhatók, ellenőrizhetők, számon kérhetők.
- A programba kerülő sportolók a Héraklész Programokból kiemelt támogatásban részesülhettek és ezen felül további jelentős anyagi és sporttudományos segítséget is igénybe vehettek.

A három éves tervezés minden sportág esetében merőben új feladatot jelentett, amit igen eltérő színvonalon tudtak megvalósítani. Kezdetben elsősorban a források bizonytalanságára és a legtöbbször csak egy évre meghatározott nemzetközi versenyprogramra hivatkozva nem tartották célszerűnek a három éves tervezést. A konzultációkat követően több sportág előrelépésként értékelte a három éves tervezés igényét és lehetőségét. A névsorok és a programok alapján kerültek megkötésre a sportágakkal a támogatási szerződések, melyek alapján 2009 szeptemberétől kezdődhetett meg a legtehetségesebb fiatalok kiemelt menedzselése.

A Héraklész Programok kialakításának, működésének legfontosabb elvei

- A programok egységes elvek alapján, – ahol lehetséges – normatív módon kialakított kereteket biztosítanak a sportágak számára. A sportági létszámok és felkészítési programok a sportágak vezetőivel folytatott személyes megbeszéléseken alakultak ki.
- Valamennyi fontos szakmai döntést a sportági szakszövetségek hozzák meg.
- A sportágak számára biztosított létszámok alapján, illetve az egyeztetett elvek (korosztály, eredményesség) figyelembe vételével a szakszövetségek választják ki a programban résztvevő sportolók és edzők személyét.
- A szakszövetségek a központilag biztosított lehetőségekre építve éves (féléves), illetve a London Program esetében három éves sportági szakmai programokat, illetve értékeléseket készítenek.
- A NSI egyrészt közvetlenül finanszírozza a sportágakat (edzőtáborok, központi edzések, edzői juttatások, tudományos és egészségügyi vizsgálatok, események egyedi elbírálású támogatása), másrészt a szövetségeknek átadott pénzeszközökkel segíti az utánpótlás korú sportolók menedzselését.

A program támogatási területei

- Főfoglalkozású és szerződéses munkaviszonyú edzők foglalkoztatása (szövetségi utánpótlásedzők).

- A központi felkészülés létesítmény-feltételeinek biztosítása.
- Edzőtáborok, összetartások támogatása.
- Tudományos háttér, rendszeres antropometriai, pszichológiai, pedagógiai, terhelés-diagnosztikai mérések biztosítása.
- Sportegészségügyi ellátás.
- Sporteszközök és felszerelések beszerzése.
- Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel.
- A programban szereplő sportolókra vonatkozó valamennyi információt tartalmazó sportinformatikai rendszer finanszírozása.

A Héraklész Programok évenkénti indításához az alábbi dokumentumokat és információkat kellett a szövetségeknek benyújtaniuk:

- A Bajnok Program éves szakmai programját és költségvetését, amely tartalmazza az edzőtáborok tervezett költségeit, a szövetség hozzájárulását a „Héraklész sportolók” felkészítéséhez és versenyeztetéséhez, továbbá az év kiemelkedő versenyeit.
- A Csillag Program éves szakmai programját és költségvetését, amely az egyéni sportágakban a sportolókra lebontott terveket is tartalmazza.
- A London Program sportolókra bontott, amennyiben lehetséges három éves szakmai programját.
- A Bajnok- és Csillag Program sportolói névsorait.
- A sportolókra vonatkozó kitöltött adatlapokat.

A sportágankénti sportolói keretek kijelölése továbbra is széles körben egyeztetett szempontok alapján, testületek által eldöntve történt meg. A keretek kialakítása érdekében több sportág tervszerűen foglalkozik a Bajnok Program alatti korosztályokkal, illetve a versenyeredmények és ranglisták mellett sportágspecifikus tesztekkel is segíti a kiválasztás folyamatát (pl.: birkózás, evezés, jégkorong, kajak-kenu, röplabda, torna, triatlon). Az esetek többségében ezekhez a munkaformákhoz a Héraklész Program is biztosított kiegészítő forrásokat.

A program sportolói nagyszámú egyesületből és településről kerülnek ki

Év	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Települések száma (db)	85	89	91	90	91	93
Sportegyesületek száma (db)	295	320	307	311	312	318

A Bajnok Programba sportolókat adó egyesületek sportágankénti száma és területi elhelyezkedése jól tükrözi a sportágak színvonalát, elterjedtségét.

Sportág	Bajnok										Csillag					
	2006		2007		2008		2009		2010		2008		2009		2010	
	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek	Sportolók	Egyesületek
Asztalitenisz	30	16	30	17	30	17	30	16	30	16	7	3	7	3	7	3
Atlétika	82	35	100	33	100	33	100	36	100	35	17	11	17	10	17	10
Birkózás	103	34	105	34	105	35	105	34	105	38	20	15	20	16	20	16
Evezés	58	16	58	18	58	18	58	14	58	14	11	6	11	5	11	5
Jégkorong	60	8	60	9	60	9	60	9	60	9	20	5	20	5	20	5
Judo	70	25	70	28	70	27	70	30	70	29	12	7	12	6	12	6
Kajak-kenu	104	27	105	25	105	25	105	29	105	28	36	13	36	11	36	11
Kézilabda	90	25	90	26	90	28	90	31	90	33	36	18	36	18	36	18
Kosárlabda	91	39	90	39	90	41	90	32	90	33	36	20	36	18	36	18
Ökölvívás	60	21	60	32	60	31	60	26	60	25	12	8	12	8	12	8
Öttusa	37	4	37	4	37	4	37	6	37	6	13	3	13	3	13	3
Röplabda	60	23	60	28	60	31	60	17	60	16	40	14	40	14	40	14
Sportlövészet	46	15	47	18	47	18	47	16	47	16	11	7	11	7	11	7
Súlyemelés	50	22	50	20	50	19	50	20	50	19	8	7	8	7	8	7
Tenisz	40	20	40	24	40	23	40	21	40	20	5	3	5	3	5	3
Torna férfi	30	5	20	5	20	5	20	4	20	4	12	4	12	4	12	4
Torna női	25	6	25	5	25	4	25	6	25	6	6	3	6	3	6	3
Triatlon	50	21	50	21	50	25	50	17	50	17	11	8	11	8	11	8
Úszás	58	20	58	20	58	20	58	18	58	18	10	5	10	5	10	5
Vívás	69	15	72	15	72	15	72	19	72	19	25	10	25	10	25	10
Vízilabda	95	16	95	16	95	16	95	16	95	16	45	12	45	12	44	13
Összesen	1308	413	1322	437	1322	444	1322	417	1322	417	393	182	393	176	392	177

Főfoglalkozású és szerződéses munkaviszonyú edzők foglalkoztatása

Az edzők személyére tett sportági javaslatok áttekintése alapján megállapítható, hogy az edzői állományt továbbra is nagyfokú állandóság jellemzi. Az edzőknek biztosított jövedelmek mértéke továbbra is ösztönzőnek bizonyul. A növekvő inflációt valamelyest ellensúlyozta a 2009-ben biztosított kereset kiegészítés. Ugyancsak kedvező fogadtatásra talált a Patrónus- és a Héraklész Programok összevonása, mely egyes „Héraklész” edzők anyagi elismerését is tovább javította. A Patrónus Program 2011-től történő megszüntetésével kapcsolatban több sportág problémaként jelezte, a főállású edzői státuszok megszűnését. A Patrónus Program által támogatott egyesületek jelentős részében ez volt az egyetlen lehetőség főállású edző foglalkoztatására. Mindent összevetve a Héraklész Program továbbra is csak korlátozott mértékben képesek elősegíteni a legfelkészültebb szakemberek pályán tartását és foglalkoztatását. Az utánpótlás-nevelés egyik legnagyobb problémája továbbra is a felkészült szakemberek hiánya. A Héraklész Programokban foglalkoztatott edzők továbbra is meghatározó szerepet töltenek be az adott sportág szakemberképzési és továbbképzési rendszerében.

Edzőtáborok, közös edzések

A Héraklész Programok legfontosabb szakmai törekvése a kiválasztott sportolók foglalkoztatásában a hosszú távú, folyamatos képzés feltételeinek megteremtése, melynek érdekében 2010-ben is jelentős mennyiségű edzőtábori nap került finanszírozásra. Az

edzőtáborokat a sportágak továbbra is a korábban kialakított, egységes rendszer alapján vehették igénybe.

A rendszer eredményeként a 2010. évről is rendelkezésre áll a személyre bontott pontos adatbázis, csak a valós, kizárólag a kerettagokra, illetve a felkészítésükben résztvevőkre vonatkozó költségek kerültek kifizetésre. Továbbra is magas azon sportágak száma, amelyek a jobb felkészülés érdekében edzőpartnerek részvételét is finanszírozhatták a programból (pl.: asztalitenisz, judo, birkózás, kézilabda, vívás, vízilabda).

A korábbi évekhez hasonlóan közel 300 partnerrel kötöttünk edzőtábori szolgáltatásra vonatkozó megállapodást. Az edzőtáborok finanszírozási gyakorlatában kedvező változást hozott, hogy tavasztól az NSI által megrendelt edzőtáborok is árkedvezményben részesültek. Ugyanakkor kisebb zavarokat okozott, hogy a sportági szakszövetségek még ezt követően is olcsóbban vehették igénybe ugyan ezeket a szolgáltatásokat. Sajnálatos tapasztalat, hogy az NSI és a sportági szakszövetségek által megrendelt edzőtábori szolgáltatások közötti árkülönbség egyelőre 2011-ben is megmaradt.

Az edzőtáborokban való részvétel minden sportágban kiemelkedő volt, hiányzások csak minimális mértékben, többnyire iskolai elfoglaltságok, vagy betegség miatt adódtak. Egyes sportágakban – főleg a labdajátékoknál – továbbra is bevált munkaforma a hazai és a nemzetközi versenynaptárhoz illeszkedő „védett” „Héraklészes” hétvégék kijelölése (kosárlabda, kézilabda, röplabda, jégkorong). Az edzőtáborok zömét céltudatos, a korosztály követelményének megfelelő, az egyesületi lehetőségekhez viszonyítva nagyobb mennyiségű és intenzitású munkavégzés jellemezte.

A sportágak szakmai támogatásának kötött tétele a 14-18 éves fiatalok edzőtáboraira és közös edzéseire fordítandó összeg. A 2009-es évvel szemben eltérően ez a szempont szinte teljes körűen tudott érvényesülni. Ennek egyik oka az NSI, illetve a program irányítóinak szigorúbb hozzáállása, a másik pedig a sportági szakszövetségek a tavalyinál kiegyensúlyozottabb költségvetési helyzete.

Együttműködés az egyesületekkel

A Héraklész Programok elfogadottsága 2010-ben továbbra is igen magas volt. Tovább javult a kerettagokat adó sportegyesületekkel való folyamatos együttműködés. A 2010-es évben is számos egyesületi edző kísérhette el tanítványát a „Héraklészes” edzőtáborokba, a közös edzésekre. A sportágak továbbra is alkalmazhatták azokat a munkaformákat, melyek biztosították a klubedzőkkel való együttműködést (az éves munka közös megtervezése, a válogatott és az egyesületi munka összehangolása, egymásra építése, a sportolók felmérési eredményeinek egyesületekhez való eljuttatása, a munkamegbeszélések, programegyeztetések). Mind több sportágban általános alapelvvé válik a Héraklész Programok nyitottsága.

A sportágak ismét nagy számban alkalmaztak sportág specifikus felméréseket, motoros teszteket (asztalitenisz, atlétika, birkózás, evezés, jégkorong, judo, kajak-kenu, kézilabda, kosárlabda, ökölvívás, öttusa, röplabda, sportlövészet, tenisz, torna, triatlon, vízilabda). Előrelépésként értékelhető, hogy az idei évtől a Héraklész informatikai rendszer felületet kínál a felmérések összeállítására, adatbevitelére, illetve értékelésére.

Nemzetközi eredményesség

A Héraklész Programok által több éve biztosított feltételrendszernek köszönhetően az eddigi legeredményesebb 2009-es évet követően ismét sikeres évet zárhattak a sportolók.

SPORTÁG	Európa-bajnokság								Ifjúsági Olimpia								Világbajnokság								Össz	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
Asztalitenisz		3	3	1	1	1						1											1	1	12	
Atlétika									1	1		1			1			2			1		1		8	
Birkózás	2	1	5		8		3	1						1	1				1		3		1		27	
Evezés							1	1						1	1				1		3		1	2	11	
Jégkorong	<i>U18-as csapat a Divízió I.-ben, az U20-as csapat a Divízió II.-ben 2. helyen végzett</i>																									
Judo	4	4	4		4		3		1	1								1	2				2		26	
Kajak-kenu	10	8	10	7	3	5	3		2								5	2	5	2		2	1	1	66	
Kézilabda																					1				1	
Kosárlabda	<i>Női U16-os válogatott a Divízió B. világbajnokságot megnyerték</i>																									
Ökölvívás	1				5					1	1								2		1				11	
Öttusa	3	4	4	2		2	3	2	1		2						3	2	2	1	3				34	
Röplabda																										
Sportlövészet		1		2	1			1										1		2	3		1	1	13	
Súlyemelés		1		1	1	1	1	2								1	1		1						10	
Tenisz	1		3					1			1	1	2					2							11	
Torna férfi					1								1					1							3	
Torna női						1											1								2	
Triatlon	1		1	2	1	1			1				1	1											9	
Úszás	2	2	2	1					4	1	1	2			3	3	2								23	
Vívás	2	2	3		5	3	4	3			1			1				2	1	3		2	2	3	2	39
Vízilabda			1			1																			2	
Összesen	26	26	36	16	30	15	18	11	7	4	6	7	5	7	6	4	14	9	17	5	17	4	11	7	308	

A 2010-es évben az **I. Ifjúsági Olimpia** megrendezésével új szín jelent meg az utánpótlás-nevelés palettáján. Az eseményre a résztvevő sportolók igen alacsony száma miatt rendkívül nehéz volt kivívni a részvétel jogát. Épp ezért örömteli, hogy a várakozást felülmúlva összesen 51 sportoló indulhatott a játékokon.

A versenyeken a magyar fiatalok országunk olimpiai mozgalomban betöltött szerepéhez, versenysportunk hagyományaihoz hűen szerepeltek, a nemzetek rangsorában a nyolcadik helyet szerezték meg.

Az eredmények „sportértéke” erősen eltérő. A programon szereplő 26 sportág 201 versenyszámához nagyon szűk kvalifikációs létszámot határozott meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottság. Ennek következményeként sok esetben nehezebb volt a kvalifikációt megszerezni az ifjúsági olimpiára, mint a felnőttre. Csapatsportágakban pl. csak a korosztályos kontinentális bajnokságokon győztes csapatok szereztek részvételi lehetőséget. A sportágak szűkített létszámai több versenyszám színvonalára negatívan hatottak. Voltak olyan versenyszámok, melyekben 6-8 induló volt (pl.: birkózás, ökölvívás, súlyemelés, stb.). Ez azt eredményezte, hogy nyeretlenül is jónak számító helyezést lehetett szerezni. Ilyen volt a birkózásban elért 6. és 7. az ökölvívásban a 4. és súlyemelésben a 8. helyezésünk. Egyes sportágakban ugyanakkor szinte a teljes korosztályos nemzetközi élmezőny rajthoz állt, így világbajnoksághoz hasonló erőviszonyok közepette lehetett eredményt elérni.

A magyar csapat teljesítménye igazolta, hogy jó úton járunk az utánpótlás nevelésben. Ez elsősorban a 2001-ben beindított és jól működő Héraklész Programnak, valamint az abban

résztevő egyesületeknek, szövetségeknek és a programot működtető NSI-nek is köszönhető. Az NSI kezdetektől minden lehetséges feltételt igyekezett biztosítani a sikeres szereplés érdekében. Az állami támogatással végzett, több éves nevelőmunka bizonyítéka, hogy az 51 fős csapatból mintegy negyven fiatal a különböző utánpótlás-programok résztvevője, illetve valamennyi érmes vagy pontszerző helyen végzett sportoló a Bajnok Program kedvezményezettje. Mindez azt mutatja, hogy jól szervezett, szakmailag megalapozott nevelőmunka hosszú távon mindenképpen eredményes.

Az Ifjúsági Olimpián megszerzett kvóták és helyezések

Sportág	Kvóta			Helyezések								Össz	Érem szerzők	Pont szerzők
	Max	Terv	Tény	1	2	3	4	5	6	7	8			
Asztalitenisz	2	2	2				1					1		1
Atlétika	36	10	7		1	1		1		1		4	2	4
Birkózás	5	5	2						1	1		2		2
Evezés	4	2	3						1	1		2		3
Íjászat	2	1	1									0		0
Judo	2	2	2		1	1						2	2	2
Kajak-kenu	3	3	2	2								2	2	2
Kerékpár	4	4	4									0		0
Ökölvívás	3	3	2			1	1					2	1	2
Öttusa	2	2	2		1		2*					1	1	2
Sportlövészet	4	2	3									0		0
Súlyemelés	3	2	1								1	1		1
Szörf	1	2	1									0		0
Tenisz	4	4	3			1	1	2**				2	1	3
Torna+Trampoline	4	3	2					1			1	2		2
Triatlon	2	2	2	1*				1	1*			1	1	2
Úszás	8	8	8	4	1	1	2		3	3	2	16	4	8
Vitorlázás	2	2	1									0		0
Vívás	6	6	3			1			1			2	1	1
Összesen	147	102	51	7	4	6	7	5	7	6	4	46	15	35

* nemzetközi vegyes csapat eredmény(Triatlon, Dudás Eszter 1. hely; Öttusa, Földházi Zsófia 4. hely;)

** nyolcad-döntő (Tenisz, Zsiga Máté egyéni; Fucsovics-Zsiga páros)

Az I. Ifjúsági Olimpiai Játékok éremtáblázata

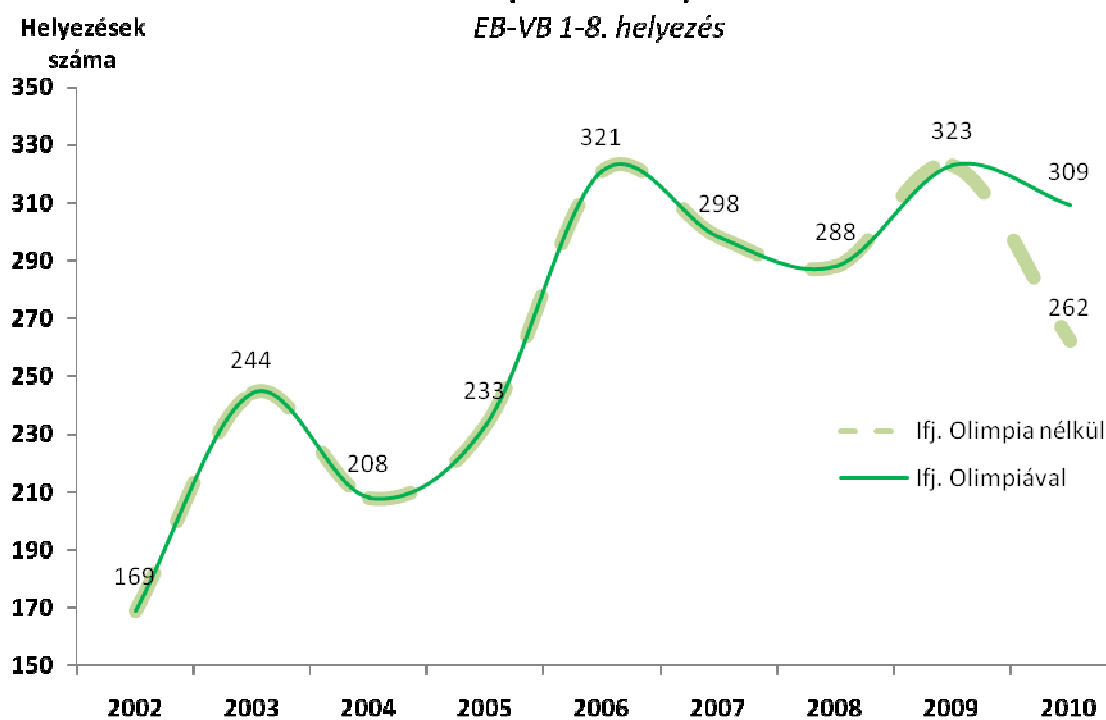
Hely	Nemzet	Arany	Ezüst	Bronz	Összes érem	Hely:
1.	China (CHN)	30	16	5	51	1
2.	Russia (RUS)	18	14	11	43	2
3.	South Korea (KOR)	11	4	4	19	8
4.	Ukraine (UKR)	9	9	15	33	3
	<i>Mixed - NOCs</i>	9	8	11	28	5
5.	Cuba (CUB)	9	3	2	14	13
6.	Australia (AUS)	8	13	8	29	4
7.	Japan (JPN)	8	5	3	16	10
8.	Hungary (HUN)	6	4	5	15	11
9.	France (FRA)	6	2	7	15	11
10.	Italy (ITA)	5	9	5	19	8

A Héraklész Programok sportolói a 2002. és 2010. között időszakban 385 első, 345 második és 442 harmadik helyezést értek el a korosztályos Európa- és világbajnokságokon.

Összesített eredményesség 2002-2010.																	
	EB								VB								Összesen
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
2002	21	21	16	15	12	10	18	11	6	10	10	4	4	3	3	5	169
2003	21	28	47	11	19	15	18	10	12	10	18	3	6	10	5	11	244
2004	27	22	31	13	22	18	19	9	8	7	2	5	6	2	13	4	208
2005	23	32	28	11	27	20	14	17	18	6	11	6	8	3	1	8	233
2006	34	38	39	22	27	21	23	30	9	7	16	9	13	13	10	10	321
2007	40	31	40	19	32	22	17	20	16	9	13	6	15	5	10	3	298
2008	40	25	41	18	28	13	22	17	15	9	22	4	8	7	12	7	288
2009	37	40	39	26	38	12	19	18	18	15	16	6	20	4	10	5	323
2010	26	26	36	16	30	15	18	11	14	9	17	5	17	4	11	7	262
Összesen	269	263	317	151	235	146	168	143	116	82	125	48	97	51	75	60	2346

A 2009-et követő kisebb visszaesés is igazolja azt a korábbi értékelést, miszerint, az évenkénti természetes hullámzást is figyelembe véve, a korosztályos nemzetközi eredményesség megközelítette a magyar sport jelenlegi bázisán elérhető maximumot. A jövőben a jelenlegi eredményesség szinten tartása lehet a reális célkitűzés.

Héraklész sportolók eredményessége (2002-2010)

A tapasztalatok összegzése

- A Héraklész Programok működése az évek során stabilizálódott, kiszámítható, tervezhető feltételrendszert biztosít a legtehetségesebb fiatal sportolók felkészítésére.
- A Héraklész Programok népszerűsége töretlen, mind a sportolók, mind az edzők körében, rangot jelent a programhoz tartozni. Az edzői kört nagyfokú állandóság jellemzi.
- Az edzők részére biztosított jövedelmek mértéke folyamatosan vesztít reálértékéből, így egyre több sportág saját forrásból, vagy a Gerevich-ösztöndíjjal egészítette ki a járandóságokat. A 2011-től bevezetett új javadalmazási rendszer sem növeli érzékelhető mértékben az utánpótlással foglalkozó edzők jövedelmét.
- Középpontba kerültek a legtehetségesebb sportolók, az egész éves, rendszeres, tervszerű és folyamatos képzésük az optimálishoz közelítő mértékben biztosított. Nagy hangsúlyt kapott a sportolókkal és a környezetükkel való közvetlen kapcsolattartás.
- A sportágak jelentős része az utánpótlás-nevelés átfogó rendszerét kialakítva a teljes korosztályos vertikumot tudja gondozni, így a Bajnok Programba kerülő sportolók kiválasztása egyre tervszerűbbé és hatékonyabbá vált.
- Megoldott a sportolók munkájának, képességeiknek és eredményeiknek folyamatos nyilvántartása. A programokat szolgáló „Héraklész” informatikai rendszer évről-évre folyamatosan bővül, 2011-től több új elemmel bővül a Héraklész Informatikai Rendszer.
- A programban résztvevő korosztályok nemzetközi eredményessége továbbra is kiemelkedő, a programból „kiöregedő” sportolók jelentős része átkerülhetett a Csillag Programba, vagy közvetlenül a felnőtt válogatott keretekben folytathatja pályafutását.
- Bevált a források differenciált felhasználásának az a módja, mely 18 éves korig döntően az edzőtáborokat és közös edzéseket részesíti előnyben, az idősebb korosztályoknál pedig nagy rugalmasságot enged a támogatott feladatok kialakításában.

A Csillag Program tapasztalatai:

- A Csillag Program továbbra is jelentős előrelépést jelentett az erős nemzetközi mezőnnyel való találkozások biztosításában, akár edzőtábor, akár nemzetközi versenyek formájában, továbbá a versenyzők regenerálódásának, mentális felkészülésének segítésében.
- A Csillag Program bevezetése és működtetése fontos motivációs tényezőt jelent a Bajnok Program sportolói számára.
- A program nagy előnye, hogy az érintett korosztály igényeivel és a program céljaival összhangban nagy rugalmasságot engedett a támogatott feladatok kialakításában.
- Jelentős eredményként jelentkezett az a lehetőség is, hogy a sportolókat felkészítő edzők is részesülhettek támogatásban.
- A program biztosabbá tette a versenyeken való indulás tervezhetőségét, nagymértékben levette a terhet a klubok, illetve a családok válláról.
- Egyes sportágakban javult a korosztályos nemzetközi eredményesség is.

A London Program tapasztalatai:

- A London Programról szóló értékeléseikben a szövetségek általában úgy ítélték meg, hogy korábban a feltételek hiánya miatt nem tudtak volna hosszabb távra tervezni, ezért nem is volt gyakorlat a több éves tervezés. Éppen ezért a sportágak és az edzők egy részének nehezen megoldható, idegen feladat volt az éveket átívelő tervezés.

- A sportágak nagyobb része azonban a korábbi helyzethez képest óriási előrelépésként értékelte a személyre bontott több éves tervezés igényét és lehetőségét.
- A válogatottak mellett dolgozó edzők a tervezés során igyekeztek a klubedzőkkel való harmonikus együttműködésre. Örömmel éltek a rendelkezésre álló költségvetési támogatás rugalmas felhasználási lehetőségével.
- A támogatott feladatok körének szélesítésével olyan felkészülést javító körülményeket tudtak teremteni, melyek az előző időszakokhoz képest rendezettebb állapotokat teremtettek. Többen kiemelték a nemzetközi versenyeztetés bővülését, továbbá az elvárt eredményekhez nélkülözhetetlen szolgáltatások magasabb szintű biztosításának lehetőségét (masször, pszichológus, külföldi edzőtáborok sportruházat, táplálék kiegészítők).
- A London Program nyújtotta lehetőségeket több esetben a világversenyeken (EB, VB, világ kupa) indulók számának növelésére használták fel.
- A London Program több sportág értékelése szerint is hozzájárult a legtehetségesebb fiatalok fejlődéséhez, a kvalifikációs versenyeken való eredményes szereplésének megalapozásához.
- A Magyar Olimpia Bizottság (továbbiakban: MOB) által a korábbiaknál magasabb szinten támogatott olimpiai felkészítés, illetve az egységes irányítás indokolatlanná tette a London Program 2011-ben történő folytatását.

Egy hasonló program indítását a Londoni Olimpia után érdemes ismét megfontolni.

A Héraklész Programok 2011. évi költségvetése

A 2011. évi Héraklész Programok sportágankénti költségvetési támogatásának meghatározása teljesen új környezetben jelenleg is zajlik.

A versenyzők és sportszakemberek új, egycsatornás támogatási rendjének kialakítása érdekében a Héraklész Programok szerződéses munkaviszonyú edzőinek bérét és közterheit a MOB-hoz csoportosították át, mely éves szinten 176,6 millió forintot jelentett. Ezen túlmenően a Patrónus Program évi 130 milliós támogatása is a MOB-hoz került a Gerevich-ösztöndíj részeként.

A Héraklész Programok az idei évben továbbra is két forrásból táplálkoznak. A Nemzeti Sport Intézet költségvetéséből a főállású alkalmazottak bér jellegű kiadásain felül 270 millió forint, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium az „Utánpótlás-nevelési feladatok támogatása” fejezeti kezelésű előirányzatáról pedig 411,9 millió forint, összesen **681,9** millió forint áll rendelkezésre, melyek az alábbiak szerint kerülnek felosztásra. Ezt az összeget a főállású edzők hozzávetőleg további 150 milliós bér jellegű kiadása egészíti ki.

Héraklész Programok 2011. évi tervezett kiadásai		
Sportágankénti	Szakmai összesen	587 000
Központi feladatok	Verofit	9 600
	Gála 2010,2011	18 000
	Adidas egységes Héraklész sportruházat	18 000
	UPI magazin, Nupinfó	24 700
	Sportági támogatások (Héraklészen kívüli sportágak)	8 000
	Tartalék	16 600
	Összesen	94 900
Mindösszesen		681 900

A sportágak szakmai támogatásának felosztása

Sportág	Javaslat a Héraklész Programok szakmai támogatására (e Ft) 2011.
Asztalitenisz	18 000
Atlétika	33 500
Birkózás	42 000
Evezés	22 500
Jégkorong	20 000
Judo	29 000
Kajak-kenu	63 000
Kézilabda	31 500
Kosárlabda	28 500
Ökölvívás	25 000
Öttusa	23 500
Röplabda	24 000
Sportlövészet	21 000
Súlyemelés	18 000
Tenisz	19 000
Torna	22 500
Triatlon	19 000
Úszás	63 000
Vívás	34 500
Vízilabda	29 500
Összesen	587 000

A 2010. évi források terv szinten ennél magasabb összegben jelentkeztek, a döntő részben 2010-ben felhasználható London Program támogatásával együtt, hozzávetőleg **786,5** millió forintot tervezhettünk a Héraklész Programok sportszakmai feladataira, melyből tervszinten 687 millió forint volt a sportágak szakmai támogatása. (Az év közbeni többszöri elvonások, illetve az önállóvá válás során elvesztett források miatt a Héraklész Programok támogatása a tervezetthez képest alacsonyabb szinten, hozzávetőleg 715 millió forint összegben valósulhatott meg.)

A 2010-es és 2011-es év sportági támogatásának összevetése az alábbiak szerint alakult
(millió Ft)

	2010		2011
	Terv	Tény	
Teljes költségvetés*	786,5	715	681,9
Sportági támogatások	686,5	659,8	587

*A bér jellegű kiadások nélkül.

Olimpiai Reménységek Versenye

Az elmúlt években kialakult gyakorlatnak megfelelően a NEFMI Sportért Felelős Államtitkársága a 2011. évben is – az NSI Héraléksz Program irodájának javaslatára – támogatja a hazai rendezésű, illetve a külföldön megrendezésre kerülő Olimpiai Reménységek Versenyének (továbbiakban: ORV) eseményein történő részvételt.

A versenysorozatban érintett sportági szakszövetségek az előzetesen kiküldött kérdőívek alapján részletes adatokat szolgáltatottak az idej versenyek helyszínéről, költségvetéséről és támogatási igényéről. Az adatok elemzése alapján – az 1. számú melléklet szerint – teszünk javaslatot a versenyek 2011. évi támogatására.

A támogatás összege az alábbi szempontok figyelembevételével került kialakításra:

I. Általános szempontok:

1. Az ORV rendezvényeken való részvétel szolgálja az utánpótlás korosztályok általános felkészülését a kiemelt nemzetközi versenyekre (korosztályos Eb-re, vb-re és az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztiválra).
2. Megfelelő motivációt biztosítson a magas szintű, nemzetközileg is eredményes versenyzés folytatásához.
3. Az ORV versenyek „nyílt verseny” jellege. A rendezők lehetővé teszik a V4-eken túl más nemzetek indulását is és ezzel biztosítják a versenyek magasabb színvonalát (pl.: judo, lövészet, kajak-kenu, evezés, stb.).

II. Hazai rendezésű ORV:

1. Az adott sportág az ORV rendezvények terve szerint a „hivatalos sportágak” között szerepel, és részt vesz a Héraléksz Programban.
2. Az adott sportág az ORV rendezvények terve szerint a „hivatalos sportágak” között szerepel ugyan, de nem vesz részt a Héraléksz Programban.
3. Az adott sportág az ORV rendezvények terve szerint a „bemutató sportágak” között szerepel, és részt vesz a Héraléksz Programban.
4. Az adott sportág az ORV rendezvények terve szerint a „bemutató sportágak” között, mint soros rendező szerepel, de nem vesz részt a Héraléksz Programban.

III. Külföldi rendezésű ORV:

1. Az adott sportág a „hivatalos sportágak” között szerepel, és részt vesz a Héraléksz Programban.
2. Az adott sportág az ORV rendezvények terve szerint a „hivatalos sportágak” között szerepel ugyan, de nem vesz részt a Héraléksz Programban.
3. Az adott sportág az ORV rendezvények terve szerint a „bemutató sportágak” között szerepel és/vagy, mint soros rendező is szerepel, de nem vesz részt a Héraléksz Programban.